

Egry Artúr
Pancreas teszi a dolgát
(válogatott versek)

TARTALOM

Lehet
Őszinteség
Fekete rózsák
Apámnak, sirató
Szobor a Dunánál, balra
Szabad vagyok
Hajnali levél
Vonaton
Ma éjjel a kertben
Alkony
Irtás
Szomorúaknak
A kiosztott világ
Mosoly
Jól élsz
December 5.
Március
Kis hajnali himnusz IV.
Hazám I.
Az leszek
Cseresznyelevés
Hajnal
Kiállítás

Féhaj
Bízom tehát
Vitorlák
Vizet
Gondola
Önarckép
Pancreas teszi a dolgát
Születésnap
Tearózsák
Hiába
Peregnek
"Cool"
A festő
Disznótor
A téli lombos erdő
Dűlőúton 2007
Hiányod megárad
Folyó vagyok
Lassuló zongoraszó
Sarló feszül
A cigány
Lomha szél
A vágy tükröződése

Anyám
Portugál gálya
Játékok II.
Altató
Még messze van
Jó az Isten
Ez a nyár is
Vágy
Teljesség
Rögbi
Váróterem
Emlékezet
Filozófiák
Nyúl a bozótból
A rasszista
Kishercegnőnek
A gomb
Procedúra
Fohász
Honvágy
A folyón
Sirályok II.
Talán

LEHET

Az idő odvában lakom
Kibámulok az ablakon
Fenn, cseresznyék érnek a fán
Lehet, ez az értelme talán

Budapest, 2004

ÓSZINTESÉG

pajtásom
ha lenne még emberi
tartásom
nem jönnék
ma pénzt kérni ide
de megtört
ami megtörhet engem
de eltört
ami eltörhet bennem
és kell
holnap valamit ennem
innom,
s igaz az is
a gaz,
volt kertem
felveri már

Budapest, 2004

FEKETE RÓZSÁK

(öregedés)

májfoltos kezén a ráncok összenőnek
sötét völgyekbe rendezve bőrredőket
finom háló az arcbőr drapériája
madár lábnyomok fakó viaszba vájva

(miről is folyhat a szó a parkban)

miről is folyhat a szó a parkban
tegnapi szoknyapecérek
fanyar évődései közt?
ó, kik is voltak a nők,
életük keser-édes tegnapjait
odakozmáló lágyszavú szépek?
a 'pirosnegyvenszázulti
terített-durkmarch' közben
jár csak a száj,
erősen kéklík az ajkak szélein
a szívtaposta koszorúerek,
löszfalba vágott kocsiútja.
emlékek folyama szertelen kanyarog,
lázgörbe a kórházi ágyon.
az arcok is lassan cserélődnek,
mint sírokon a csokrok.
nem barokk győzelmi
hálaadás ez,
nem tedeum, ősz van.

(benyitott szobámba az ősz)

benyitott szobámba az ősz
belökte az ablakot itt a hegyen
mitől is vártam tegnap
hogy a holnap már ne legyen
az udvarban a földön
pilláit szórja a halál
no nem így nem ilyen nyersen
csendben szimatol kutyamód idejár
még kinyílnak a percek
a fényben méhek szava dong
az akácok közül egy virágot bontva
itt pompázik a bolond
kiülnék a teraszra
jó kabátban a lélek is melegebb
hiába minden csak én tudom
hogy nem leszek itt újra veletek

(a fogoly)

elkapták mint egy bliccelőt
és mentőbe tették gyűrögették
mert a földre ült az áruház előtt
az orvosnő nevetgélt
mert a sofőr fogdosta a mellét
s repült velük a fehér mentő
ringott a két formás emlő
és ahogy a hordágyon
kínra feszítve magát összevizezte
nem értette tisztán hogy miért
miért kérdezik: milyen nap van ma?
hogyan pesten van-e vagy bagdadba?
és, hogy mi a neve? – tudja a fene!
majd a humánus fehér közönnyé válva
a közkórház hűgyszagú szobája
lett a világ mi megadatott
csökkentve ezzel is a
társadalombiztosítási alapot
és a sztróktól úzve esztelen
maradt fogoly s bolyong
most is a bűzben meztelen

(proszektúra)

van aki elmegy hirtelen
felszáll mint reggelre a pára
nem köszön, mit egy idegen
s melegét még őrzi a párna
viszed a ruhát utána

(fekete rózsáid között fekszel)

csak az a gyönyörű idő telt el
nem lüktet tüzeket már a véred
fekete rózsák közé lefekszel
hová a nedves gyökerek leérnek

fekete talajban arcra bukva
fekete körben a föld takaró
fogaid köze a férgek útja
még ott van a szád a tegnapi szó

csak az a gyönyörű idő telt el
fekete rózsáid között fekszel

Budapest, 2004

APÁMNAK, SIRATÓ

múltadnak rongyai
a délutáni a szélben,
szikkadtan lengenek
egy hullámos sós kötélén,

mert feltépted – hasztalan –
vékony csíkokra mindet,
épen nem hagyva semmit,
talán egy ócska inget,

hiába kértelek,
Istenre, füvekre, fákra,
ott álltál csupaszon,
akár egy kopasz fa ága!

és a rongyok alól,
kikandikáltak a gondok
fehéren és véresen,
ahogy a múlt lefoszlott!

miféle vad lelkeség,
miféle harci bánat
szabhatja meg nekem:
ne nevezzelek apámnak?

immár a fény felé figyelsz,
napba bámulsz csendben,
mint annyiszor, elkéstem
most is, e furcsa rendben!

két szemhéjam kelyhében
a bánat mos ma lábat,
úgy vágyom most is,
most is, – utánad!

(mégis)

jóbolond voltam – mondtad
tegnap; mellém guggoltál
– azt hittem, elvisz a szél is

sohasem fogtunk kezét
így elengedni sem tudlak
– egyedül vagyok mégis!

Budapest, 2005

SZOBOR A DUNÁNÁL, BALRA

(In memoriam J.A.)

Leültem, feszülten itt a parkban,
Most is itt ülök zavartan,
A bronzba zárva,
Egyedül, akár egy árva.

Magamnak annyi mása,
Magamnak vagyok csak a társa,
Verseimben, magam magányán,

S térek vissza egyre-másra,
E park szórt árnyán,
Magamra várva.

Ülnék én itt nyugton, a Dunánál,
S talpam alatt e márvány,
Lágy hullámokat vetne.

Kabátom letenném keresztbe,
Magam mellé, várva,
Hogy történjék valami már ma.

Itt várnám, hogy mit hoz el az este,
Munkát vagy sztrájkot fejez be
Az orvos, a tanító vagy éppen a munkás,

Egy panaszra éhes más, valami új Júdás,
S a szívét ablaknyíra tárva,
Öntené panaszát a világra.

Itt hallgatnám, erősen kívánva,
Hátha nem telt el az idő hiába!

S Új Krisztus kel fel az új nappal,
Itt vitáznék megannyi újféle pappal.
S vágnám őket a füstölőmmel hátba!
Zavarva mindet szerte a világba!

Budapest, 2003

SZABAD VAGYOK

szabad vagyok ma
egy elkiáltott hang
a víz felett
ággal megtérő galamb
olyan szabad
mint a vízi élet
melyben
a harmónia és ígéret
a ringó nádban, sás
s madarak otthona
vagy valami más
én 'nemtomicsoda'
immár sokadszor tűnődik a parton
kéken lobogva
bennem a nyár
s fenn a légben fürdőzik az arcom
szabadon szállva
hatalmas sirály

Boglár, 2004

HAJNALI LEVÉL

Úgy keltem át
az éjszaka nyavalyáin,
mint árvízi erdőn
szarvasok csapata.

Így ért el a postád.

A hajtott papír sáfrány színe,
híg-halovány,
akár a gyanútlan pára
a hajnali erdőn.
Megszagoltam a címzést,
e finom hullámokat,
s a tinta kobalt színét.

Rá kellett döbbenem,
ráismernem a tényre:
a boríték üres volt

Budapest, 2004

VONATON

kinézel az ablakodon,
négyszögletes a kerek világ,
sebesen távolodnak a
havas szántók és virágzó almafák.

a fémszínű síneken,
fénylő kerekek csendes dühe forog,
az elektronika uralta
világot kergető mozdonyok.

idebenn fény van, fűtés,
a fülkénken átlátszó az üveg,
az erőtől ring ez a bölcső,
a motorban pusztai ménes üget.

oly' szép elől az a mozdony,
aranyos feszülő hetyke legény,
fiatal nő szeme akad így el,
a márvány farizom formás erején!

Budapest, 2005

MA ÉJJEL A KERTBEN

(Húsvét után)

a kutyák is sírnak
ma éjjel a kertben,
nem látni csak a semmit,

pusztán a Holdat,
ahogy a bakacsin estben,
a csillagok az égre simulnak,

nem hallani csak a semmit,
ahogyan az idő korhad,
szöszös neszei közé porlad,

ahogy szétpereg az álom,
fekete fűszálak árnyai borulnak,
vállaim felett végig az ágyon,

rothad a gyümölcs
a kertben az ágon

Budapest, 2005

ALKONY

a tintakék fényben tétován haladtam
s hajamban szelíden ott babrált az este
parázs vérzett a kocsik felfénylő farán
és elől a lámpák fehéren keresztbe
hol a házak sötét kusza tömegében
miképp uszadék fák a fekete árban
velem sodródott november esti fénye
akár a nehéz hab a söröspohárban
s amint a laza játékos apró gyöngyök
szállottak felfelé, mint narancsos pászmák
halotti fehérben sápadó göröngyök
ahogyan az üveg oldalát megmázták
és kéklő gyémántos pára hűlt a napra
rácsípve fázósan behúzott nyakamra

Budapest, 2005-11-15

IRTÁS

talán itt él, meghál és felnő,
titokban majd, egy másik erdő ,
a domb oldalán, ha újra hajt,
nyárközi széllel zöld zivatart.

Budapest, 2005

SZOMORÚAKNAK

keserű,
méz-sárga serből szürcsölök
e kerti asztalnál, ellennék reggelig,
ahol
a csillagok a sötét fű között
hajnalban fényüket egyszerre meglelik.

megvagyok,
más szóval: – mindez tényszerű –
amint feszül a húr, az Isten ujjbegyén,
mikor
a vállához szorítva a hegedűt;
magának játszik a mindenség peremén

de mennyi
mindent kibírhat az ember
egyetlen éj, amíg a késeket fenik,
ahogy
a narancsfák az érő teherrel
kínjukban a földet keményre verdesik

Budapest, 2005

A KIOSZTOTT VILÁG

ahogy lapok a könyvben összevarrva,
egymást óvva, de el is takarva,
őre is, foglya is, a feszes rendnek,
helyükön mind-mind értelmet nyernek,

mert nincsen egyik nélkül a másik,
rész az egész, ha egy is hiányzik,
így feszül reánk a kiosztott világ,
kötve-fűzve egyik a másikat.

Budapest, 2005-10-20

MOSOLY

estbe hajló ágain a mának
barack virágok illata leng

Budapest, 2005

JÓL ÉLSZ

Fülemben cseng még:
Jól élsz! Szépen. – dicsért,
és kondásai vele röh(f)ögtek
túl a kerítésen, túl mindenen,
ahogy a jóllakottak böfögnek
teli hassal,
teli nyállal
teli szarral,
teli zsebbel
még most is itt lebzsel
s vele a dögvész
hisz' az ilyen
sohasem jár egyedül

Budapest, 2005-12-02

DECEMBER 5.

harangok szólnak még, szárnyas hangú félrevert imák,
köd térdel a mellkasunkra, ahogy a kő növeszti
bennem s benned kihajtva hatalmas szirmú bánatát,
az egész ránk telepszik, befon, szétárad és dagad,
jobbágy-daróctól nyomort izzad velünk ez a kocsmá,
s december szégyenétől, bárhová száműznéd magad!

Budapest, 2006-03-07

MÁRCIUS

csillag-virág a lég, s az éjszaka hideg
március ropog a hóban, ahogy ballagok,
a mezőkön madár láb-mintás paplanok
s a puha vackok ölen kisdéd tavasz piheg

Budapest, 2006-03-12

KIS HAJNALI HIMNUSZ IV.

Nézd ez a hajnal, tétova állat mozdul a ködben,
Körbetekint lustán, még reszket a lábain állva,
Kékesen égve a naptól, izzik a fák sziluettje,
Harmatcsepp ragyog át, fel, végig az isteni kertre,
Itt van a pillanat ím, fű hárfák zengik a hálát,
Ó élet, mint ölben a lány, épp oly' gyönyörű vagy!

Budapest, 2006-04-06

HAZÁM I.

Hazám
körös-körül,
amerre a szem ellát.

– Nem tudom,
hogyan hol van még ilyen. –

Néha,
azon gondolkodom:

Vajon, ott,
mit csinál az ember,
ahol mindez nincs?

Budapest, 2006

AZ LESZEK

egy nap majd barna rozs leszek
rőt acélmag, érdes-szemkalász
szélre ringó karcsú szál-derék

a nyárban majd ha megtalálász
szántód királya, bizonytal az leszek
a jó kenyér, időben, fenn az asztalon

Budapest, 2006-04-13

CSERESZNYELEVES

pára tapad,
hideg kanalamra

előttem, a levesben,
cseresznyék úsznak,

felbomló húsukat, néhol
szemérmes repedés szeli át,

vérbe borult a tányér,
mint az a születésnap,

kár minden szóért,
június van

Budapest, 2006 június 18

HAJNAL

a hajnal mi mindent lát
szelíd fésűjével
áthatol a függönyön

fehér fénybe tartva
bámulom csillogó kemény szépségét
zabolátlan magamnak

2006-05-15

KIÁLLÍTÁS

baromi tömeg a múzeum lépcsőin
nem, dehogy forradalom
Munkácsyt nézünk ma!

ha belegondolok: két kiló hús egy jegyért
másfél óra, nyolc sorban
az átlag magyar mindig sorban áll

persze még most is ősi-beidegzés
már jönnek bentről, mosolyogva,
kezet dörzsölve, nyállal síkosítva

'Csak nem gondolja excellenciád'
és a még szegfű-illatú szélben
prominensék a sor előtt belibegnek

Budapest, 2006

FÉHAJ

(présház)

a kocsi út mélyen bevágva mint kézen a seb
se balra se jobbra a nyom csak előre vezet

a hegy oldalán futó levert karók és oszlopok
gondozott zöld kötényben lobogó tőke sorok

agyagra zsírhúrú perjelfű és újra agyag
ahogy leütnéd de újra a kapádra tapad

a lágy indák pihéin áttetszőn lebeg a nyár
a féhaj mögött kocsányos tölgyek csoportja áll

sápadtan a mészkő tömbjeiben méteresekek
durva felületén gyöngyház a fény ahogy rezeg

fenn a tetőn téli szelektől rég kócos a nád
a falnál kékkő és mész levével telve a kád

odabenn asztal faragott prés és tölgyfa szagok
néhány hordó és az asztalra dobott kén szalagok

az asztalon tányér sajt félig telt boros üveg
a meszelt falon 'rég-itt-járt' ceruzás üzenet

Budapest, 2006

BÍZOM TEHÁT

richárd, híveid
egyenruhában,
fekete öltönyben
kiskosztümben
és közülünk

állástalan
kisemberek
bicikliző bérgyilkosok
hálás feladat

nem depressziós
ahogy nyilatkozol
nem örült
újra és újra
unalomból
ahogy túljátszod
mi-az-hogy

ájtatos ősrovar
rágóid közt vergődik
az ifjú s az agg
ó hogy remélem
őszre megterem
bennünk a harag

a ló
mint végső sansz
pergőre száradt ajánlat
e szanált ország
porhüvelyére
mégis a nagy William
reménye tart,
bízom tehát

vagy, aki vagy
táncos talán,
vagy rómeó?

bikfic, tanácsolom:

kotródj amíg lehet
és óvd az alfeled
mert aki itt él
nem mind seggnyaló!

Budapest, 2006

VITORLÁK

ahogy ott ültem a hajó szélén
a kormány hűsen tenyerembe simult
kapitány vagy ma és vannak akik
kapitányabb kapitányok 'on the board'

tegnap 'lebontottam' a stéget
ahogy belerongyolt orrával a kedves
a robogó másfél tonnás vattatömeg
majd piheként száll el onnan a partról

nem aludtam az éjjel pedig számoltam
számoltam újra és újra mi ütött ki balul
szájtáti legénység csupa jóakarat
mind érti és ami fő erősen hiszi azt

jobban tudja a dolgát mint kapitánya
– kifutunk még ma! kifutunk az égre-
vitorlák helyükön kötelek befűzve
lekötve csomózva ami mozdul

fontos a rend majd a vihar zabolátlan
ritmusain siklik a lomha a nagy tehetetlen
és kifutunk most a viharban elhagyva
kikötőjét menedékét a jövőnek

odakint a tavon csattog a fock-shot,
ahogy még elszabadulva várja a dolgát
nyüszít a csiga is s az öreg vitorlát
férfikezek húzzák-vonják fel a magasba

dől a hajó, végre kifeszítve a vásznak
igaz mind poliamidból szöve a textil
mégis mégis lassan elfeslik a varrás,
foszlik mint napjaink lágy szövedéke

rohamokban tör elő a vad levegő
az árboc hajlik szinte fekszik a szélben
ahogy nyargal a szép test s a hullámok
a kajüt ablakait mossák végtelenül

csak a horizont biztos és a nap odafenn
mozog a minden és ujjong bennünk a reggel
mert repülünk, mert hajózni akkor is most is
valami más míg ujjbegyeinkben lüktet a vér

Budapest, 2006

VIZET

ahogy engem bámult
a testet nagyon lassan
megtisztítottam a nyálkától
és a pikkelyektől

igen azt hiszem
a fehér has tapintásra puhábbnak tűnt
izmos kis test volt, áramvonalas
ha illik ezt kimondani ilyenkor

amint átszakadtak a kötőszövetek
egy mozdulattal kitártam
mint egy erszényt

kézzel téptem ki az egészet
és felszeltem
azonos méretű darabokra

nem akartam erre gondolni

Budapest, 2006

GONDOLA

nem lep meg
mégis váratlanul ér
a vörös kelmével bevont párna
az ezüst szegély és rojt

kelletlenül ülünk a ravatalon,
ahogy illik
az utcák szűkek és nedvesek,
átjár mindent a bizánci doh

a múlt mai árusai oly idegenek
széles szalagú szalmakalappal
csíkos trikóban, gesztusnyelv

feketére lakkozott hullám-lovas
fékezett-habzású romantika
itt nem tilos a lócitrom

Budapest, 2007

ÖNARCKÉP

arcom: sarló él
vékony kabátban élek
valós időben

Budapest, 2007

PANCREAS TESZI A DOLGÁT

szököm én már bogokat húz
vénám csipkéin az idő
ahogy horgolt ágyterítőn
szobába-szabadult macska
kék-sápadt bőrrajzolatok
maori minták tetovált
mitikus verssoraiban
nincsen semmi szelídség

átszököm én már felbomlik
lassan a test ionokra
vizes oldat a szelídség
simogatásodat érzem
ahogy kezemhez érhet
zavarba ejtő gondolatod
úgy hever bennem a vers is
mint parázs ha vízbe vetik

nem szököm én hova szöknék
nem múlik el az örök lét
nem szárad ki a semmi ága
nem várnak sehol hiába
pancreas teszi a dolgát
ha hagyod ha nem
múló időd visszafognád
nagy csontos ló legel odabenn

Budapest, 2007

SZÜLETÉSNAP

leölt állatok szeméből
mered így rám az értetlenség

feleségem mindig vesz nála valamit
ha lehet többet ad érte

múltkor sem kért semmit
az az asszony

ketten kis szőke fiával ülnek
a lépcsőn tiszta ruhában

a fák levelének nedveit
barkók és tetvek szívogatják

Budapest, 2007

TEARÓZSÁK

fiatal lány,
még lágy porcelán

ahogy mosdik
a reggeli fényben
amint meghajlik egészen

mandula és borszesz illata
haján a tegnapi éjszaka

Budapest, 2007

HIÁBA

hiába vársz a híd alatt
hajóm kikötni csendben
immár a vágyam az maradt:
most hagyj el kérlek engem

testemet hullámod veri
ellen az árral úszva
azt mi még bennem emberi
apró darabra zúzza

mindez csupán már átkelés
az evilági kompon
vágyam kezében görbe kés
hiába csendben mondom

Budapest, 2007

PEREGNEK

és peregnek
a víz elporló vihar-szobrai belemarva
minden élőbe minden lemez falba
ahogy rontanak hajónak rontanak morajnak
dördülő olajzöld kapualjnak

úgy zuhognak szakadatlan
nem tudva semmit nautikáról
Odüsszeuszról hókarú Nauszikáról

nem tudva akaratlan
fakadva föl más-más alakban

dombokat pergetnek lélegző homokórák
partra vetett dűnék sárgás üveg búrák

és lejt a táncot odafenn
így múló Afrikámon ezernyi homokszem

Budapest, 2007

"COOL"

ha világra szült az anyád
legyen sorsa megunt kabát

hagyd el utcán, hosszú sorban
vagy egy buszon vagy a boltban

és ha mégis megtalálna,
add be őt egy ruhatárba

Budapest, 2007

A FESTŐ

(E. J. emlékére)

északról jól látta az öblöt,
pasztelek lágy fényei közt
felkent papja e tájnak,
ülve a mólón nyári trikóban,
– hóna alatt egy ládika zörgött –
szemeit összeszorítva
bámult végig a dél vizein,

elámult a felhők szigetén,
amint hogy a nap átvonta
csendben, izzó színeit
bíbor takaróval az estben,
aztán meztéláb hazaindult
csak a sapka-sildjén lobbant
egyet a kék, a még-ragyogás.

Budapest, 2005

DISZNÓTOR

véres a hó. gőzölög a hajnal.
lucskát a bélsárnak és a vérnek,
már beledagasztották a földcipóba
vidám családapák és feleségek.

mint valami tészta úgy kel a sár.
az üstben lassan fő még a kása,
pálinkától és zsírtól síkos a pohár,
ilyen ez, Kelet-Európa hálaadása.

Budapest, 2005

A TÉLI LOMBOS ERDŐ

Meglestem tegnap a ruhátlan téli fákat,
Mint vén kujon egy ifjú nőt, – ha láthat.

Gyönyört ígérő hajlékony tiszta testek,
Mind fáztak ott, előttem és remegtek.

Csupa kecses és arányos karcsú ágak,
S a lányos ívek is, tavaszra vártak.

A félelem s a pőreség adta szégyen,
Lombtalan testüket elfedte egészen.

Budapest, 2004

DÚLÓÚTON 2007

fázom, ha hó hull,
vagy, ha hűl,
nagykabátom
a barátom legfelül,

rám, valódi eső szítál,
valódi gond csorog,
ablak előtt áll anyám,
mikor reá gondolok,

nem engem lát,
pára ül az üvegen,
vajon miért
lettem ilyen idegen

de nincs miért,
és miért nem,
vers sincs és hit:
az ígékben,

sem hajlék,
hon és haza,
csak menhelyek
laza hálózata.

Budapest, 2007

HIÁNYOD MEGÁRAD

ne ragadj magadhoz pók-szálú rugalmas kötelekkel,
felforró valóddal, örökre lüktető vérereddel,
vibrál bennem, reszket a hús-vér vágy, mint a gyertya lángja,
ahogy a lámpa fényét az esetlen szél szétszítálja,

hiányod megárad, sodor a vágy csigás örvényekkel,
taszíts, taszíts el engem örökre, lökj el a kezeddél,
fojts, ölj bele sejtjeim ósvágyú mélységes tavába,
hadd szabaduljak, hadd meneküljek tiszta-kék magányba!

Budapest, 2005-12-06

FOLYÓ VAGYOK

folyó vagyok, sebes ágaim tengeredbe lenyúlnak,
feszes öbleidben hullámozó álmaim tornyosulnak,
mélységed megragad, lehúz spirális muréna szája,
őled magába zár, mint mindenség hatalmas tojása,

egy vagyok veled, testem eloszlik benned pontról-pontra,
örökre elválaszthatatlanul atomról-atomra,
vizeid sós ízét szomjazó nyelvem takarja szádon,
gyöngy fogaid nyomai apró kagylók a folyamágyon.

Budapest, 2005-12-27

LASSULÓ ZONGORASZÓ

lassuló zongora szó ahogy
még körmödig hatolt a felismerés:
az agyadban elzáródott ér
nem lesz túlzottan szórakoztató

Budapest, 2007

SARLÓ FESZÜL

asztagban a Rend
és egy furcsa érzés: ki fél?
vagy ha szolga
bizonnyal szőlőt szemezni
nem rest, – a bátor,

hiszem: rókák keringik itt a kertet,

számban fűszál zizeg, mint szitok szó,
szíjat hasítani fog a pírban Párizs,
lenyúzva vékony testéről a hártát

Istenem, ne hagyd; magam tagadni.

Budapest, 2006

A CIGÁNY

meglepettem láttam,
hogy a buszon mellettem álló,
kotorászik a kosaramban.
szürke garbóját panyókára vetve
próbálta eltakarni magát.
– Nincs benne érték. – mondtam,
ahogy kosaram közelebb húztam
s a gyomrom remegett.
meglepődött,
de öntudatosan tegezett,
hogy egyből tudta,
ezzel fogok jönni.

Budapest, 2007

LOMHA SZÉL

lomha szél suhog,
sötét tollak
dögevő madarak,
köröket rónak
holló a hollónak
nem a vacsorája
istenem, teremtőm,
szarni a világra

Budapest, 1972

A VÁGY TÜKRÖZŐDÉSE

üres pohár
szomjúsággal telt pohár
pohár a szomjas asztalon

Budapest, 2005

ANYÁM

Anyám arca
elnagyolt ikon
vonásait
a párás üvegre rajzolom
ahogy ott ül
a szoba közepén
esetleges
akár egy dísznövény
szóttan eső dobol
az ablakon
végigfolyik
végig az arcomon

Budapest, 2005

PORTUGÁL GÁLYA

(1)

ezüst éj a néma tenger,
olaj-kék lomha lények
lengik körbe tiszta bárkám,
csodás arányuk telt,
mint lusta márvány,
mint antik váza képlet

szemem szerelme
e hullám tengerré lett
e hullám tenger-élet
ábránd

(2)

ellengő lassú éji tenger
sötét haján ring végig kezem
mint szelíd apály
a hajó oldalán
s ernyedtt könnyel veszem

s e dallam
a vizek szorongó álma
ez erőből telt
dúdolt tölgyfa ének
fülemre folyva kicsurran
mint pince-mélyi telt edények

(3)

anyám te óceán
vagy te lárva létem
dajka léptű lénye
édes,
tekints reám
e csendes lárva éden
szelíd szívű reménye
édes
emlék vagyok pusztán
egy vízben oldott álom
elfojtott fájdalom,
hogyan örökké élni vágyom

(4)

hajóm a test, egész,
és egy a lélek
átszótték mégis
merészen tarka képek
s amint a testben
így izom feszül
meredten
úgy az árboc fennen áll
felszegzett ideggel legfelül
s a kötélzet só nedves karjain
remeg a bárka egyedül

(5)

mint hullámok hajlékony
forma képe
a vásznak
úgy dagadnak a szélbe'
– áznak
s nyüszt a fő fedélzet
és
repülünk
és
repülünk
porzik a sós víz
tüdőnkön a lány hólyagocskák hámja
most emlékezik igazán
ős időtlen anyánkra

(6)

a vihar után
a sziklás part alatt
szétvert kis lények
mélyen alszanak

(7)

a szorosban
jobbcsapáson jött a vihar
kit balról ért
most
sirályok marakodnak
a parton

Budapest, 2004.

JÁTÉKOK II.

Játékok, guruló, cseppnyi csörgők,
ahogy a hegedűszó fodrai borzolják
az olajos levelű bokrokat,

használt virágszirmokat sodor a szél
a tenger felől fúj egész nap
alig érzi a bőröd, e passzív létezésben

nem tudni, hogy délután van
a félárnyékos verandán,

elképzeled a vizeket,
ahogy ott járni tanulsz a felszín felett
és
a kérdések mind
megválaszolatlanul maradnak

Budapest, 2008

ALTATÓ

(egy R. M. témára)

alszik a nád és alszik a nádban a hajnali álom,
alszik a zizegés és alszik a pára a faágon;
érik a sötét a füzesben, a vízen köd gomolyog,
alszik a parton az erdő, és benne a hangyabolyok,
odvában a mókus, és lúd csapat kinn a vízen,
ahogy fiatal lány alszik, alszik a május szelíden,
alszik a fűben az Isten, zaklatott álma nehéz,
arról álmodik éppen: nincs többé gondviselés.

Budapest, 2008

MÉG MESSZE VAN

reád borult az alkonyat,
az úton érve téged,
a távolság sötétbe vész,
csak furcsa nesz a lépted,
egyszerre mégsem biztató,
még a hajnal messze van,
haladsz tovább vagy célba érsz
mindez oly' bizonytalan.

Budapest, 2001

JÓ AZ ISTEN

jó az Isten nem ver bottal
szegény ember sűrűn koplal,

és, ha mégis teletömte,
bendőjének szűk az öble.

jó az Isten, ád kenyeret,
gyerekeknek meleg tejet,

telet, nyarat, szép időket,
szelíd szavú szeretőket.

Budapest, 1971

EZ A NYÁR IS

kivérzett ez a nyár is;
arany fénye rezeget át a ráncos üvegen,
az erdő szép is, vágy is,
ahogy ott állnak a fák, időtlen őregen,
kivérzett ez a vágy is
még is, más is

Budapest, 2005

VÁGY

ma megérintett a láthatatlan
tisztán éreztem s nem tudtam mi volt
mert értetlenül és megriadtan
tág pupillámban ég egy fénylő folt

talán a tenger hullámozó tenyér
ringatom magam segítsen álom
remél az ember mégis; hova ér?
kifeszülő virág egy meggyfaágon

Budapest, 2008

TELJESSÉG

akár materialista a léttelenség
végtelenül egyszerű
fogd fel: a halál átlényegülés
akár egy szakítás
az élet maga is az
mint a szerelem
a teljesség
szerelem a mindenségbe

Budapest, 2008

RÖGBI

(Murrayfield, Edinburgh 2007)

ünnep a szeptemberi délutánban
kék lángot lobban Skócia
virága a zöldellő gyepen
ahogy teli torokból kiáltja:
'tae think again!'

már a másik oldal; járja a hakát
a harc ősi, maori ritmusát
és hosszú sóhaj az 'all blacks'
ahogy a tüdőkből kiszakad a jó szex

itt van! itt van a csapat!
enyém, tied, övé és fenn a zászló
célt ért a játék, ott az a nagy tojás!
micsoda elfutás!
tolongás, bedobás, – egyéb dolgok
és van aki boldog.

sört iszunk. se barna se szőke.
MEN, – sorban állunk előtte.
mint otthon, mégis olyan hihetetlen,
'De, tényleg itt vagyok a meccsen!'
mobilozom haza a szünetben.

Budapest, 2008

VÁRÓTEREM

van aki nem megy szívesen,
úgy tesz, mintha vonatra várna,
csendben téblábol odabenn,
hol meleg az étel, a kályha,
nem vár csodára, holnapra, mára.

Budapest, 2008

EMLÉKEZET

Nincstelen és kamasz álmaim is mind elmenekültek.
Erdőimben szarvas alig jár, őz nyoma nincs rég,
városi nép zaja, gépkocsi böffen a hajnali ködben,
s néha a forrás tiszta vizéből inni lehet még.
Ennyi maradt: öröm és bú. Elfedi lassan a múltnak
új, kusza lét-televénye a költő őst, aki volt Babits.
Gránit – a borhegyi költő, szirt mi a völgyre tekint le.
Jónás sorsa csak emberi mérték, – nem lehet ő, a kavics.

S húslevesek közt, Szindbád néz fel a nyári Tabánra,
Krúdy után már mítoszi minden ilyen menü kártya,
konflis várja az útrakelőt, hazatérni a hajnal előtt.
Műveltség bora, Márai szomja, e borba' baráttra lel.
Társa magánya, ha mennie kell majd újra hazátlanul.
S fenn jár Lázár csillagos éjjel az égi mezőkön,
víg mese buggyan a ködmöne cifra virágaiból már.
Alszik az ország. Népről álmodik, ősi magáról.

Budapest, 2008

FILOZÓFIÁK

(Haikuk)

szűzen

nem szólít senkit
a hársak árnyas völgyén
szelíd lábnyoma

sóvárgás

mély magánya, vágy.
vízzel megtöltött pohár,
szomjas asztalon

hattyúdal

dala fájdalma,
s nem a kiáltás pontos
szövege fontos.

Tél I.

A tájra hó hullt,
puhán. Fa-holt fehérlik.
Szelíd halál-múlt.

Tél II.

Köd-ködmönt terít
a tél. A szél, ha fázik,
kék havat remél.

Tél III.

Vállára fagyos
leplet terítő, tavaszt
váró fehér gyász.

Hallgat

Hallgat a dal ma,
mint kutak mélyén sötét
vizek nyugalma,

Amint az elégő
fél esti alkonyatban
a csend felénk jő.

Békére vágyom,
Mély ez a csend, dallama
Nyugtalan álom

fegyelem

a csend nyit rendet
lelkünkön, tarka álmon,
feszült figyelmet.

mosoly

estbe hajló ágain a mának
barack virágok illata leng

Budapest, 2008

NYÚL A BOZÓTBÓL

(Haikuk)

szántás

katonagombot
fordít a vas a napra,
talán ruszki volt.

rohamsisak

nyelet drótoz rá
dédid a pragmatikus,
szart merni jó lesz.

ostrom

kispárnát visz épp
anyád, még tizenöt éves
katonapréda.

1989

kerek asztalon,
cinkelt lapokkal játszó,
puha-testület.

mob

nincs életkora.
hernyó e földi létben
mindent megzabál.

honatya ?

zsebmérete nagy,
közerkölcsöt nem ismer,
here a kasban.

Budapest, 2008

A RASSZISTA

A rasszista ült a nagybörzsönyi posta előtt a földön. Rekkenő hőség szorult a gesztenyefa árnyékos lombja alá. Mozdulatlanul heverték immár egy órája itt a betonon a turisták. Déli egy múlt valamivel. Szemben a kocsmá is bezárt és mindenki hazament ebédelni.

A falusiak csak "presszónak" emlegették a műintézményt. Feketére festett csőbútorok, zöldgyöngyház mintájú dekorit héjjal borított forgács asztallapok éktelenkedtek a szintén feketére festett fém asztalvázakon.

A padlót bordó-fekete metlahit lappal borították be, de nem ám úgy egyszerűen, négyzetlátszósan, hanem módszeresen dirib-darabra tördelték a lapokat, majd türelmesen egymásmellé helyezték a kiöntött lágy betonra, és íme elkészült a művészi mozaikpadló. Valódi "hand made", a kádári korízlés remeke.

Valójában nem ábrázolt semmit és senkit, mégis a befektetett munka szerinti, értéke egyenlő volt egy római kori mozaikkal. Aha. Legalábbis az ideológia szerint.

Vörös fekete szőttesek borították az asztalokat, és szintén ezek lógtak a karnisokról. Konfekció és proli enteriőr. A helyiség koszos volt és bűdös és így nyáron, ráadásnak, rengeteg légy tanyázott odabenn. De ennek a kulturális központnak is megvolt a maga napirendje. Reggel öt órakor nyitott, hogy a "presszó" előtt lévő buszmegállóban várakozó munkásokat egy-egy felessel útra indítsa az ingázók könyörtelenül sivár, üstökös-pályáján. Délben, pedig mindennap, bezárt és négykor nyitott, hogy aztán este kilenckor újra lakat kerüljön az ajtóra.

Tehát ült a járdán, amikor egy hétéves-forma cigány gyerekecske mellé telepedett.

A kis füstös képű, széparcú, élénk, barnaszemű kölyök volt. Egy fekete klott-gatyán és egy meghatározhatatlan színű atlétatrikón kívül mást nem viselt.

Nem volt ebben semmi kivetni való, az időjárásnak, a korszellemnek, és a szociális körülményeknek teljesen illő és üdvös toalettnak tűnt.

A kölyök arca és keze maszatos volt, bár nem túlzottan, és mivel nem volt gyomorkavaró jelenség, inkább egy kis csibészes sármot adott a kis széltolónak. Mert széltoló volt az istenadta, semmi kétség.

A gyerek hamiskásan méregette majd megszólalt:

– Paraszt vagy, vagy cigán? – kérdezte azzal a hanghordozással, amivel, háttal állva is felismerhető ez az etnikum.

– Mit gondolsz? – kérdezett vissza, miközben csendben végigfolyt a veríték a gerincén.

A gyerek továbbra is figyelte, de bizonytalan maradt. Vívódott, látszott rajta, hogy efféle szerzetekkel, még nem találkozott.

Hát igen, éktelenül koszosak lettek, ahogy átkeltek az erdőn, csak inni és feküdni vágytak a délelőtti hús kilométeres gyaloglás után.

A felszerelés a sátor és hátizsák és a többi kacat mind újdonságot jelentett ebben a zsákfaluban, ahol még a nyomorult termelőségvetkezet is alig tudott munkát adni a helyieknek.

A férfiak élete-virága eljárt dolgozni az erdőzetbe, vagy Szobra a vasúthoz, vagy még messzebbre, Vácra és Budapestre. Az asszonyok a ház körül a konyhakertekben próbálták megtermelni a napi élethez valót, hogy minél kevesebb pénzt kelljen kiadni.

– Mit gondolsz? – kérdezte újra a gyereket, aki láthatóan erősen gondolkodott.

– Te, paraszt vagy, ugye? – nézett kajánul a szeme közé, minden félelem nélkül az.

– Nem, nem vagyok paraszt – válaszolta kíváncsian.

– Akkor, mi vagy? – kérdezte a gyerek.

– Én, magyar vagyok – válaszolta.

A gyerek szemében felcsillant a felismerés fénye.

– Akkor te paraszt vagy! – vágta ki a rezet büszkén. – A parasztok, hülyék! – mondta ki a szentenciát, vélhetően azt, amit otthon tanult.

Meglepődött. Erre nem volt felkészülve. Pláne egy hétéves kiscigánytól, aki még olvasni sem tudott.

– Nono! Aztán, miért hülyék a parasztok, meg a magyarok? – kérdezte kicsit kedvetlenül.

– Mer', a cigán nem dolgozik! Dolgozzon az a hülye paraszt! A hülye magyar, csak az dolgozik!- vigyorgott a kisfiú.

Látszott rajta, hogy felsőbbbsége tudatában van. A hamuban sült pogácsa mellé járó bölcsesség, ez örök érvényű útravaló, a hagyomány már átadatott, amely meg fogja változtatni a magyarság és cigányság évszázados viszonyát e késő kádári-kor asztalánál, legalábbis a szociológusok szerint.

A pimasz kis gyerekecske és az ifjú évein már túljutott férfi csendben ültek egymás mellett a járdán. Mindketten magyarul hallgattak.

A gesztenyefa árnyéka egyformán óvta őket a nap sugaraitól. Mégis valami olyasmi fogalmazódott meg közöttük az utóbbi néhány percben, ami talán örökre elválasztotta őket egymástól.

– Lehet, hogy rasszista lettem? – tette fel magában a kérdést a férfi zavartan.

A szocialista idill pedig, mindent belepett és eltakart. A naptár szerint 1982-t írtak.

Budapest, 2008

KISHERCEGNŐMNEK

mint akácvirág az ágon,
elandalít saját magányom.

a csend halk szavára, ágyon
lustán, hanyatt heverni vágyom.

rőt ősz selyme ring a fákon.
merre nyarunk? – tán bánod, s bánom ?

pár emlék, jel, kép és álom
maradt utána, sár és lábnyom.

e kopottas őszi bálon,
faltjaimat számlálva, – fázom,

s a szelíd, avított kabáton,
minden elrejtett zúg: barátom,

s te is, te valaha álom,
párom vagy, csók a számon.

Budapest, 2001

A GOMB

Ha huzatba kell ma állnom,
összegombolod kabátom.
A posztó szárnyán friss tünet,
cérnából némi kis szünet.
Elfoszló, mint az a nemrég
még erős kötésű kellék,
megtartó, kettős kapcsolat,
mely hozzád fűzi sorsomat.
A cérna nem mindig erős,
tán nem a gomb a felelős.
Magamban sokszor gondolom:
kabátom újra gombolom.

Budapest, 2003

PROCEDÚRA

(1)

öltsd fel a hollófekete leplet
vedd magadra a gyász tompa színét
elvesztegetté megint egy percet
forgasd hát szádban az ima ízét
akár a tenger keserű füvein
akár negyven napra a pusztán
etted mit tettek böjt ünnepein
elibéd s ezeken éltél pusztán

(2)

koromtól vergődő sebesült lepkék
egódba villannak mint tompa szike
ülj tort minden odalett percért
a bánat most az egyetlen jelige
akár a tenger keserű füvein
akár negyven napra ott kinn a pusztán
tisztulj meg magányod örtüzein –
Istenre számíthatsz pusztán

Budapest, 2004

FOHÁSZ

itt lobog bennem szüntelen
az elévülhetetlen óhaj
szeretni engedj megtévedt
teljes szerelmes valómmal
meggyónom édes mindenem
amit szétfodroztak az évek
magányom sodródó habjain
nem voltam más csak egy kísérlet
hiába hívtál magadhoz
bár te voltál magad a pásztor
én kő-fejűn kemény botor
elszakadni vágytam atyámtól
hitemben most is ingatag
egyensúlyra akár a mérleg
hozzád kiáltok Istenem
e közönytől lassan megégek

Budapest, 2003

HONVÁGY

(Philadelphia, 2003)

A rám szusszanó éjszakában
Kietlen állt a néma környék,
A buszmegálló egymagában
Volt a nemlét és öröklét.

Havaktól piszkos szürke járdán
Várt két törött arcú asszony
Hajnali három felé, kábán,
Hogy egy buszt el ne szalasszon.

Hozzájuk léptem akkor csendben,
S a philadelphiai estben,
Hogy senkit meg ne riasszon,

Zavartan, lágyan szólt a hangom:
'Mondják, jön még busz ma este,
Amely hazavisz Budapestre?'

Budapest, 2003

A FOLYÓN

Itt ért el a dél, a folyó hátán,
Bogárka billeg hol akác terem,
Némán, merengve siklom a bárkán,
Nád illat oson át az ártereken.

Lenn a kanyarban a Sziget vár rám.
Friss füzek rázzák szép fejüket,
Minden aranyzöld és kéklő márvány,
Szélborzolta csupa lágy felület.

A parti fák között, a bozótban valahol,
Szegfű-, vagy csiperkegomba kalapol,
– mint koldus gubbaszt a smaragd mohán, –

A nyárlevélen tetvek itatnak hangyát, no lám!
S a lombokról langy mézharmat szitál,
Május van, meleg, és itt a Nyár!

Budapest, 2000

SIRÁLYOK II.

mindegyik tündöklő madár,
halakra repdeső halál,
gyomrukban kelnek friss dalok,
gyilkolnak, mint az angyalok,
ha vér és konc elég jutott,
szemük őszinte és nyugodt,
törékeny testű gyilkosok,
ők tiszta szívvel boldogok.

Budapest, 2004

TALÁN

talán
zord tölgy vagyok
egy nyári délután,
a hegyek lábánál valahol Dél-Budán,

talán
az Al-Dunán
gyorsan sikló csónak,
veszett kis dereglye a zsákolt kősnak,

talán
az a csóknak
szánt ősi mozdulat,
félúton, valahogy elakadt indulat,

talán
sötét kutak
nyugalma, az ragyog,
ahogy e tó tükrén a déli nap vagyok,

talán
a tölgy vagyok

Budapest, 2004